

verder in dit nummer

Zuilen: Wijsheid

De Bijbelse Wijsheid wenste ds Piet Vliegthart 'zijn' wijk-gemeente Zuilen toe, in de afscheidsdienst op 8 juni. Wijsheid in Zuilen, "daar heb je pas wat aan als je er ook iets mee doet." Zuilen moet verder, zonder 'dominee Piet' die op 29 juni intrede doet in het Brabantse Bericum (-Rosmalen).

2

Vrouwenbijbel

Janneke Rozema was eind vorig jaar twee maanden voor studie in Londen. Voor haar vertrek kreeg zij een vriendin The women's devotional Bible. Met de omslag 'naar haar hart'. Op zoek naar een zelfde bijbel voor haar vriendin, was er nog maar één, met een andere omslag. Precies de keus van de ontvanger... In Meditatief Moment.

2

Mozaïek in de stad

In Amsterdam spreekt men van een waaier van wijkgemeenten, in Utrecht over een mozaïek, in Den Haag over clusters. Het is maar hoe je het noemt, het gaat over presentie van de kerk in de stad. Wiets Klukhun komt nog even terug op de rede van zijn collega Nienke van Dijk tijdens zijn afscheid vorige maand in de Janskerk.

4

Kerk in het park

De kerk was prominent aanwezig op de vierde landelijke Dag van het Park. Met name de Wilhelminakerk pa(r)kte flink uit met een staaltje pr waar menigen een puntje aan kon zuigen. 'Kijk de kerk', sprak van een spandoek. Er deden twaalf Utrechtse parken aan de landelijke dag mee.

20

HANS SPEKMAN OP JUBILEUMFEESTJE OMDUW:

'Overregulering groot gevaar'

Peter van der Ros

"Wat is de ruimte nog in deze stad om 'anders' te zijn? Als we niet oppassen, organiseren we alles weg wat 'anders' is. Dak- en thuislozen zijn 'anders'. Maar het gevaar bestaat dat we ze niet meer zien, zelfs zeggen dat ze er niet of nauwelijks meer zijn. Door alles keurig te ordenen, is het gevaar van overregulering erg groot."

Dit zei Tweede Kamerlid en oud-wethouder van Utrecht Hans Spekman vrijdag 30 mei op het jubileumfeest(je) van OMDUW. De oecumenische diaconale organisatie bestaat vijfentwintig jaar.

Een mooi moment om te vieren, hoewel - zou het niet nog mooier zijn als deze organisatie van gedreven diakenen en andere hulpverleners feitelijk niet nodig zou zijn? Dat lijkt, nee is, een utopie: iedere inwoner van Utrecht een dak boven haar of zijn hoofd, geen schulden, geen drank- of drugsproblematiek en ga zo maar door.

Dus is en blijft OMDUW wel degelijk nodig. Zij heeft haar bestaansrecht de afgelopen kwart eeuw dan ook dubbel en dwars bewezen. Bewonderenswaardig werk verricht, talloze mensen geholpen - al was het maar aan voedsel en, al dan niet tijdelijk, een dak boven het hoofd. De

* Hans Spekman, gewaardeerd spreker op het feestje van OMDUW (foto Wim van der Hout).

primaire levensbehoeften voor ieder mens... 'Leven tussen gunst en recht' was dan ook het thema voor deze feestmiddag op een

prachtige, haast symbolische locatie: in de schuilkerk naast de Oud-Katholieke Ste. Gertrudis aan het Willemsplantsoen.

Van 'daklozen-doctor' Lia van Doorn, die zich na haar studie pedagogiek in Utrecht wetenschappelijk ging bezighouden met het fenomeen zwervers, kreeg de zilveren OMDUW een driedubbel compliment. Deze 'pareltjes' zoals zij de karaktertrekken van de hulpverleningsorganisatie noemde, zijn: 1) het kunnen omgaan met zingevingsvragen, 2) de kracht van het vertrouwen schenken en 3) als broedplaats van signalen fungeren. Kort lichtte dr. Van Doorn deze gouden eigenschappen van OMDUW toe: "Er is steeds meer behoefte aan zingeving, ook onder uw doelgroep. Veel ex-daklozen blijven onthecht; u blijft ze ondersteunen in hun zoektocht naar de zin van het bestaan." Over vertrouwen schenken: "Ook al is een hulpverlener bedonderbaar, hij of zij blijft naar de cliënt toe vertrouwen houden en straalt dat ook uit. Dat is een belangrijk aspect want dat vertrouwen werkt door en wordt overgedragen op de persoon die geen vertrouwen in zichzelf heeft. Dat is niet naïef, maar uiteindelijk positief." En over de signalen uit de samenleving: "Bij OMDUW komt veel waardevolle informatie binnen, zowel op micro- als op macroniveau.

Deze luis-in-de-pelsfunctie is de aanzet geweest om veel nieuwe voorzieningen voor de minderbedeelden te openen."

(zie verder pagina 3: 'Armoedebestrijding heropenen')

GEBOUWENBELEID PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT

Naar een intensiever gebruik

Theo Kraft, voorzitter College van Kerkrentmeesters PGU

Kerkgebouwen en andere panden die vallen onder het beheer van de Protestantse Gemeente Utrecht kunnen intensiever gebruikt worden en zodoende meer opleveren. Deze intensivering van het gebruik dient overigens wel op verantwoorde wijze te gebeuren en gekoppeld te zijn aan een gedegen onderhoudsplan. Dit is in grote lijnen het beleidsuitgangspunt voor het beheer van de kerkelijke gebouwen van de PGU voor de komende vier jaren.

Volgens de Kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) is de zorg voor de gebouwen in de eerste plaats opgedragen aan het College van Kerkrentmeesters (CvK). Bepaald is dat gebouwen bij voorrang beschikbaar worden gesteld voor gemeentelijke en kerkelijke doeleinden. Het vastgestelde Beleidsplan is richtinggevend en belangrijke besluiten

worden samen met de Algemene Kerkenraad van de PGU genomen.

De PGU beschikt voor haar kerkelijke doeleinden vanuit het verleden over een relatief groot gebouwenbestand. Hierbij gaat het om gemeentelijke en Rijksmonumentale kerkgebouwen, kosterswoningen, pastorieën en wijkgebouwen. Tot zover de formele kant van de zaak.

In de afgelopen periode heeft het College van Kerkrentmeesters richting moeten geven aan een aantal vraagstukken waarvan het ons goed lijkt die met u te delen middels dit artikel.

Reikwijdte

Het gebouwenbeheer van de PGU gaat om grote bedragen. In de conceptjaarrekening 2007 van de PGU gaat het om € 1.088.049 aan inkomsten onroerende zaken en om € 884.291 aan lasten van (kerk)gebouwen. Dit houdt in dat ten opzichte van de omzet van de PGU aan de inkomstenzijde ruim dertig procent hiermee gemoeid is en aan de uitgavenzijde circa

25 procent. In de balans per eind 2007 gaat het aan de activazijde om € 7.147.000 volgens de WOZ-waarde in ambtswoningen en niet direct kerkelijk gebonden overige gebouwen waarbij de kerkgebouwen en grond voor € 1 nominaal zijn opgenomen. Aan de passivazijde moet hieraan circa € 3,2 miljoen voor het Kapitaal Groot Onderhoud Rijksmonumentale Binnenstadskerken aan worden toegevoegd. Dit is voor het grootste deel vermogen van de PGU en is deels

bij de PGU in vruchtgebruik. Het dient deels als financieringsbron voor de activazijde.

In een eerste door het CvK besproken interne meerjarenbegroting (MJB) 2008-2012 zien we dat, hoewel de lasten voor gebouwen over de jaren toenemen, bij een goed onderhoud de lasten blijven overtreffen.

(Zie verder pagina 13: Continuïteit en onderhoud)

Eerste zomernummer

Juni is aangebroken en dat betekent ook voor Kerk in de Stad: zomer. Dit blad verschijnt vanaf nu enkele maanden in een lagere frequentie, eens in de vier weken. Dat houdt onder meer in dat op de pagina met de kerkdiensten, de voorlaatste bladzijde in elk nummer, de vieringen van vier achtereenvolgende zondagen te vinden zijn.

Er komen drie zomernummers van Kerk in de Stad, waarvan dit (nummer 21) dus het eerste is. De volgende editie, nummer 22, verschijnt op 11 juli. Het derde zomernummer (23) staat voor 8 augustus op de agenda. Het startnummer van het zestiende leesseizoen, oftewel jaargang 16, glijdt op 29 augustus in de brievenbus. Voor wijkcorrespondenten en andere leveranciers van kopij gelden de volgende sluitingsdata voor de redactie: 18 juni voor nummer 22, 2 juli voor nummer 23 en 20 augustus voor nummer 1.

Vespers in Zuid-Oost

De eerstvolgende vesper is op 15 juni om 17.00 uur in de Marcuskerk. Voorganger is Kees Bouman. In deze vesper wordt de serie Jesaja lezingen afgesloten met het lezen van Jesaja 35: bevrijding en terugkeer. Janneke Allart, blokfluit, en Karel Demoet, orgel, spelen muziek uit de vroeg Italiaanse Barok, onder anderen van Giovanni Battista Fontana (1571-1630).

In de zomermaanden juli en augustus zijn er alleen vespers op de eerste zondag van de maand in de Nicolaïkerk. Daar wordt een apart leesrooster gebruikt.

Vanaf september zijn de vespers weer op de eerste en de derde zondag van de maand. In het nieuwe seizoen gaan we ons in de vespers bezighouden met het boek Prediker.

Aan de vesper in de Nicolaïkerk op 6 juli werken mee een instrumentaal en vocaal ensemble, de vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg en Stephen Taylor, orgel. Het canticum is het Magnificat van Charles Villiers Stanford.

Concerten in Domkerk

Zaterdag 14 juni om half vier is in de Domkerk weer een concert te beluisteren, in het kader van de Zaterdagmiddagmuziek. Margreet Niks - fluit, Jan Jansen - klavecimbel/piano en Maarten Jansen - cello spelen samen werken van Johann Sebastian Bach, Carl Maria von Weber, Heitor Villa-Lobos, Claude Debussy en Olivier Messiaen.

Op zaterdag 21 juni, zingen de Cantores Martini het werk 'Cantiones Sacrae' en daarvan het deel Gradualia van de componist William Byrd.

Op 28 juni spelen koor, orkest en solisten van de Domcantorij de Missa in h-mol, oftewel de Hohe Messe van Johann Sebastian Bach. De uitvoering van de Hohe Messe sluit nog aan op de feestelijkheden van de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken. Het was oorspronkelijk de bedoeling de Hohe Messe op de laatste feestdag van het veertigjarig jubileum uit te voeren, maar dat is niet gelukt. Duitse en Franse Romantiek, van respectievelijk de componisten Mendelssohn, Franck en Reger, komen aan bod in het zaterdagmiddagconcert van 5 juli. Deze uitvoering komt op naam van Wouter Koelewijn.

Alle concerten in het kader van de Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk zijn in principe gratis toegankelijk. De organisatoren verwachten van de bezoekers wel een bijdrage van vijf euro per persoon (richtbedrag). Dit ter bestrijding van de onkosten. Zie ook bericht op pagina 5, Hohe messe.

Palestijnse zaak

Op het artikel over zestig jaar Israël in Kerk in de Stad van 16 mei is één reactie binnengekomen. De briefschrijver vraagt daarin meer aandacht voor de Palestijnse (kant van de) zaak dan hij uit het artikel van Piet Warners haalde. Inmiddels heeft de auteur contact met de briefschrijver.

De redactie

DS HANS VISSER: 'DAKLOZEN WORDEN DE STAD UIT GEDREVEN'
'Armoededebat heropenen'

(vervolg van voorpagina)

Lia van Doorn wees in haar toespraak voor de jubileumvierende Omduw'ers op een nieuwe taak die zich aandient: het armoededebat heropenen. Er is weliswaar aandacht voor armoede, wat onder meer blijkt uit de voedselbanken en de maaltijdvoorzieningen. In de formudiscussie die volgde op de inleidingen van Hans Spekman, Lia van Doorn en (per video) ds Hans Visser, werd de suggestie geopperd om een modern soort leenfonds (vroeger gevestigd aan de Hamburgerstraat) in te voeren. Vormen van micro-krediet zodat armen iets voor zichzelf kunnen opbouwen en nadien hun schuld terugbetalen.

Asielzoekers

Via de uitslag van een enquête die OMDUW-bestuurslid Jan de Kruijff naar voren bracht, kwam het gesprek met de forumleden Hans Heijkoop, Hans Spekman en Lia van Doorn ook op het punt van de asielzoekers. Oost-Europeaanen overspoelen het rijke(re) Westen en dreigen ondanks de verlokking van werk en het grote geld, toch in de illegaliteit

* OMDUW-secretaris Hans Heijkoop in geanimeerd gesprek tijdens het jubileumfeest (foto's Wim van der Hout).

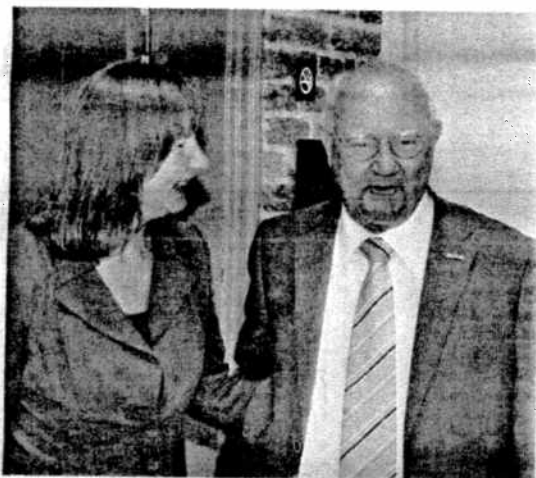
lende wijze uit. "Gunsten worden door de overheid opgelegde rechten" zei ds Visser, "maar er is geen sprake van overleg. De zogenaamd begunstigen en hun hulpverleners worden in het nauw gedreven. De politiek steunt niet de zwakken, maar de

bracht. Opstand is geboden!" Veel van zijn woorden waren van gelijke strekking als de uitspraken van Hans Spekman, die het opnam voor de mensen die 'anders' zijn. Er zijn nu eenmaal altijd mensen die geen deel uitmaken van een groep. Ieder mens heeft recht om anders te zijn. De grootse bedreiging voor onze stad is dat we gezapig achterover gaan zitten en denken dat alles wel geregeld is. Dat men denkt dat Pietje en Marietje wel worden opgevangen..."

Heilig vuur

OMDUW-secretaris Hans Heijkoop antwoordde op een vraag waarom moslims niet in het werk van deze hulpverlenings-

organisatie meedraaien, dat wat dat betreft nog een lange weg te gaan is. Wij doen er alles aan om ze erbij te betrekken, maar het is een kwestie van het heilige vuur. Dat brandt bij ons - daar niet. Nog niet..." Een soortgelijke vraag betrof de niet-christenen, waarom die niet (mogen?) meedoen met OMDUW. Conclusie: mag wel, maar men sluit zich kennelijk niet gemakkelijk bij een vanuit de kerken opgezette hulpverleningsorganisatie aan. De dag en de discussie werden vaardig geleid door Willem Hendrik Gispén, voormalig rector-magnificus van de Universiteit Utrecht. Hij verving de door bronchitis gevelde Paul Rosenmüller.

* OMDUW-man 'van het eerste uur' Bob van der Hout samen met 'daklozen-doctor' Lia van Doorn.

te belanden. Spekman zei uit ervaring te weten hoe lastig het is, na het generaal pardon, dit punt weer op de politieke agenda te krijgen. "Dat besluit in 2006 was goed voor 26.800 mensen, maar ze blijven komen. Ons op-spraak-beleid creëert illegalen. Er gebeuren onrechtvaardige dingen onder het mom van ons 'sociaal-zijn'. Voorbeeld: een baby van een asielzoekster mag in alle vrijheid geboren worden, hier naar school gaan, een goede opleiding volgen. Maar op zijn achttiende komt de bijl in de nek en moet hij weg. Dat is ons uitzettingsbeleid, meedogenloos."

Treiterij

Vanuit zijn Rotterdamse werkruimte, maar op dat moment fysiek in Spanje, sprak 'daklozen-domeinee' Hans Visser per video de jubileumvierders toe. Hij werkte het thema 'leven tussen gunst en recht' op de hem bekende prikke-

sterken." En: "In de stad hoort sprake te zijn van veelzijdigheid, maar in feite worden de daklozen de stad uitgedreven. Het is treiterbeleid dat wordt gevoerd. De regeldrift van de overheid moet aan banden worden gelegd. Hulpverleners moeten zich niet laten gijzelen door subsidieverleners.

De tolerantie is om zeep ge-

* De feestvierders in de schitterende zaal van de schuilkerk behorend bij het complex 'De Driehoek' (foto's Wim van der Hout).

OMDUW gaat de wijken in

De jubilerende hulpverleningsorganisatie OMDUW, grotendeels werkend met vrijwilligers, wil haar activiteiten de komende jaren uitbreiden naar de wijken. De in de binnenstad 'geboren en getogen' werkgroep wil zich nu ook op de buitenwijken van de stad gaan richten, liet penningmeester Paul Philips weten tijdens de jubileumviering. Enerzijds omdat de problematiek van de binnenstad naar de wijken verschuift, anderzijds omdat de hulpverlening breder en specifiekere wordt. De daklozenpopulatie is veranderd, er is meer vraag naar psychische hulpverlening en er is meer aandacht voor mensen die in de schulden raken. Dat is een stadsbrede problematiek, die dus ook om wijziging van werkplekken vraagt. Een voorziening als de Tussenbus kon de afgelopen jaren worden opgeheven, terwijl de maaltijdvoorziening van OMDUW, het Smulhuis, het aantal openstellingsdagen uitbreidde tot de hele week. Het werk verandert, de aard van het werk niet. Zoals bestuurslid Ries Mobach het aan het begin van het symposium uitdrukte: Na 25 jaar gaan we opnieuw verfrissend aan het werk in de stad."